

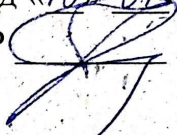
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра іноземних мов

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,

протокол від «10» 06 2025 № 6

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

«Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форм навчання)

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

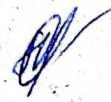
спеціальність 035 «Філологія»

ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» складена на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 035 «Філологія» затвердженої Вченою радою Університету 12.07.2024 року (протокол № 19).

Укладач:

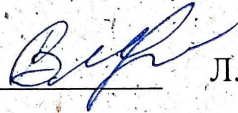
 А. ЧОРНА, ст. викладач кафедри іноземних мов

Гарант ОП

 А. САВЧЕНКО, к.пед.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

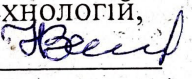
Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою іноземних мов, протокол від «11» 12 2024 № 5

В.о. завідувача кафедри

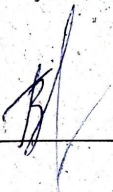
 Л. ВОЛКОВА, к.пед.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «12» 12 2024 № 5

Голова Вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

 Н. ЗИКУН, доктор наук з соціальних комунікацій, професор

Завідувач науково-методичного відділу

 Г.В. Гришук, доктор філософії

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
2.1. Компетентності і результати навчання	5
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни	6
2.3. Структура навчальної дисципліни	6
2.4. Рейтинг-план	9
2.5. Інструменти обладнання та програмне забезпечення	12
3. Програма навчальної дисципліни	12
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	16
5. Засоби діагностики результатів навчання	20
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю	20
7. Рекомендована література	24

1. ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» є обов'язковою навчальною дисципліною циклу ООП «Германські мови та літератури (переклад включно)» спеціальності 035 «Філологія». Навчальна дисципліна «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» ставить за мету висвітлення як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем лексикології з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування в майбутніх перекладачів основ наукового мислення з прицілом на використання матеріалів курсу в під час перекладу з/на англійську мову. У ході вивчення даної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються навички отримання, аналізу та узагальнення інформації, необхідної для розуміння зв'язку мови та мислення.

Вивчення даної дисципліни необхідно для подальшого застосування отриманих знань та навичок при освоєнні професійних спеціальних дисциплін філологічного профілю підготовки.

Викладання дисципліни передбачає такі форми організації навчального процесу: лекції, семінарські заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти, групова дискусія, навчання на практичних прикладах і ситуаціях, написання рефератів.

Метою навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» є ознайомити студентів з основними характеристиками слова як одиниці мови та мовлення (форма, зміст, функція), привернути увагу майбутніх перекладачів до ізоморфних та аломорфних рис лексичних одиниць англійської та української мов на рівні синхронії.

Завдання навчальної дисципліни

Завданням навчальної дисципліни є формування уявлення про поняття морфемної будови англійського слова та класифікацію слів. В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати основні напрями та методи досліджень у лексикологічних студіях, категоріальний апарат та основні поняття дисципліни, зокрема, основні концепції стосовно визначення поняття слова, особливості морфемної структури англійського слова, способи словотворення в сучасній англійській мові; основні положення лексичної семантики та принципи групування слів у семантичні класи; особливості стилістичної диференціації лексики загалом та особливості лексики регіональних варіантів в англійській та українській мовах; особливості структури словника сучасної англійської мови в етимологічному вимірі.

Методи та форми навчання

Навчання здійснюється на основі комунікативного системно-діяльнісного підходу, відповідно до принципів єдності цілей, процесу й методики навчання; поєднання практичної спрямованості та систематизації мовного і мовленнєвого матеріалу; системності в організації взаємопов'язаного навчання всім видам мовленнєвої діяльності; ефективного управління самостійними формами роботи; інтенсифікації освітнього процесу на основі активізації мовленнєвої діяльності; автентичності у відборі та організації навчальних матеріалів; поєднання навчання мови зі знанням культури; індивідуалізації навчання; використання комп'ютерних та інтерактивних технологій.

Форми навчання: денна, заочна.

Форми організації занять: проведення лекційних та семінарських занять, індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота, проведення комп'ютерного тестування в системі Moodle.

Організація поточного та підсумкового контролю знань. Поточний контроль проводиться у вигляді аудиторної роботи, поза аудиторної самостійної роботи під керівництвом викладача, виконання індивідуальної роботи, написання комп'ютерного тестування на платформі Moodle, написання контрольної роботи. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі екзамену.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти: Перший бакалаврський рівень	Обов'язкова	
Модулів - 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
		Лекції	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 035 Філологія ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»	22 год.	4 год.
		Семінарські	
		18 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	110 год.
		Індивід.-консультац. робота	
		2 год.	2 год.
		Форма семестрового контролю	
		екзамен	екзамен

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
СК 7. Здатність до збирання й аналізу,	

систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	
СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізитами вивчення даної дисципліни є: «Основна іноземна мова (англійська)» «Вступ до мовознавства», «Основи теорії мовної комунікації»

Постреквізитами вивчення даної дисципліни є: «Когнітивна лінгвістика», «Комунікативна лінгвістика».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього го (год.)
МОДУЛЬ 1 - 4 кредити (120 год.)						
ЗМ I . Theoretical fundamentals of contrastive lexicology of the English and Ukrainian languages.– 2 кредити (60 год.)						
T.1	Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	4	4	1	12	21
T.2	Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words	2	2		8	12
T.3	Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation	4	2		9	15
T.4	Contrastive analysis of	2	2		8	12

	compounding in English and Ukrainian					
Всього по ЗМ 1:		12	10	1	37	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
ЗМ II. Word formation in the English and Ukrainian languages. – 2 кредити (60 год.)						
T. 5	Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	4	2	1	14	21
T.6	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach	2	2		11	15
T.7	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach	2	2		8	12
T.8	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach	2	2		8	12
Всього по ЗМ 2:		10	8	1	41	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		22	18	2	78	120

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1- 4 кредити (120 год.)						
ЗМ I . Theoretical fundamentals of contrastive lexicology of the English and Ukrainian languages.– 2 кредити (60 год.)						
T.1	Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	2		1	14	17
T.2	Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words				14	14
T.3	Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation		2		14	16
T.4	Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian				13	13
Всього по ЗМ I:		2	2	1	55	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
ЗМ II. Word formation in the English and Ukrainian languages. – 2 кредити (60 год.)						
T.5	Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	2		1	14	17
T.6	Contrastive analysis of semantics of English and				14	14

	Ukrainian words: feature approach					
T.7	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach		2		14	16
T.8	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach				13	13
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Всього по ЗМ 2:		2	2	1	55	60
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		4	4	2	110	120

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття для діяльності (практичні заняття)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
МОДУЛЬ 1 (ЗМ 1) (Теми 1-4)				
4/4/1/12	T.1. Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	лекція/семінарське заняття/ /Індивідуально-консультаційна робота/СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	0/4/2,5/0
2/2/8	T.2. Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words	лекція/семінарське заняття / СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0/2/0
4/2/9	T.3. Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation	лекція/семінарське заняття / СРС	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	0/2/0
2/2/8	T.4. Contrastive analysis of	лекція/семінарське заняття / СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних	0/2/0

	compounding in English and Ukrainian		жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	
	Т 1-4	Проміжний модульний контроль		11
60	Усього за ЗМ 1			23,5
МОДУЛЬ 2 (ЗМ 2) (Теми 5-8)				
4/2/1/14	T.5. Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	лекція/семінарське заняття/ /Індивідуально-консультаційна робота/СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0/2/2,5/0
2/2/11	T.6. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach	лекція/семінарське заняття / СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	0/2/0
2/2/8	T.7. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach	лекція/семінарське заняття / СРС	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	0/2/0
2/2/8	T.8. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach	лекція/семінарське заняття / СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0/2/0
	Т 5-8	Поточний модульний контроль		11
60	Усього за ЗМ 2			21,5
	Т 1-8	Підсумковий модульний контроль (екзамен)		50
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle				5
Усього з курсу				100

Заочна форма навчання

Годи ни	Тема	Форма заняття для діяльності (практичні заняття)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
------------	------	---	---------------------	--

МОДУЛЬ 1 (ЗМ 1) (Теми 1-4)				
2/1/14	T.1. Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	лекція/ Індивідуально-консультаційна робота/СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	0/2,5/0
14	T.2. Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words	СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0
2/14	T.3. Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation	семінарське заняття / СРС	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	10/0
13	T.4. Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian	СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	0
	Т 1-4	Проміжний модульний контроль		10
60	Усього за ЗМ 1			22,5
МОДУЛЬ 2 (ЗМ 2) (Теми 5-8)				
2/1/14	T.5. Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	лекція/ Індивідуально-консультаційна робота/СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0/2,5/0
14	T.6. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach	СРС	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	0
2/14	T.7. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach	семінарське заняття / СРС	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	10/0
13	T.8. Contrastive analysis of semantics of	СРС	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні	0

	English and Ukrainian words: concept approach		явища і процеси, що їх зумовлюють.	
	T 5-8	Поточний модульний контроль		10
	T 1-8	Підсумковий модульний контроль (екзамен)		50
60	Усього за ЗМ 2			22,5
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle				5
Усього з курсу				100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне забезпечення. Для дистанційного навчання студент повинен мати доступ до комп'ютера та інтернету.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕМА 1. Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals

План лекційного заняття

1. Tasks of contrastive lexicology.
2. Theoretical value of contrastive lexicology.
3. Practical value of contrastive lexicology.
4. Fundamental assumption and subdivisions of comparative linguistics.
5. Comparative versus contrastive linguistics.
6. Synchronic comparative linguistics.

План семінарського заняття

1. Three dimensions of classifying types of linguistic enterprise.
2. Fundamental assumption and subdivisions of comparative linguistics.
3. Contrastive lexicology as a subdivision of contrastive linguistics.
4. Fundamental assumption and subdivisions of comparative linguistics.
5. Comparative versus contrastive linguistics.
6. Synchronic comparative linguistics.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Підготувати розгорнуту презентацію на тему «Types of vocabularies».
2. Підготувати розгорнуту презентацію на тему «Ways of forming an article».

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Essential components of contrastive lexicology agenda.
2. Typological versus contrastive linguistics.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. What does it mean to compare and contrast two objects? Study the meaning of “contrast” and “similarity”.
2. Explain the term “comparative linguistics”.
3. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
4. Typological versus contrastive linguistics.

5. The object of contrastive lexicological studies.
6. Essential components of contrastive lexicology agenda.
7. Definition of contrastive Lexicology.
8. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
9. Theoretical value of contrastive lexicology.
10. Practical value of contrastive lexicology.
11. Aspects of the contrastive analysis of lexis.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 2, 3]

Допоміжні [1; 2]

Інтернет-ресурси [1]

Міжнародні видання [1, 2]

Тема 2. Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words

План лекційного заняття

1. The word as a fundamental unit of the language.
2. Morphemes: free and bound forms.
3. The notion of non-derived words.
4. The notion of derived words made up of roots, prefixes and suffixes.
5. The notion of compound words created by combining two stems with or without infix.

План семінарського заняття

1. Some general issues of the theory of the word.
2. Morphemes: contribution to the meaning and function of the word.
3. Contrastive analysis of the morphemic structure of English and Ukrainian words.
4. The notion of non-derived words.
5. The notion of derived words made up of roots, prefixes and suffixes.
6. The notion of compound words created by combining two stems with or without infix.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Semiotic triangle.
2. Criteria of the word definition.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.
2. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
3. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
4. Types of affixes. Its classification.
5. The classification of prefixes.
6. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.

Рекомендовані літературні джерела

Основні [2, 4]

Допоміжні [2,5]

Інтернет-ресурси [1]

Міжнародні видання [1, 2]

Тема 3. Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation

План лекційного заняття

1. Definition of the field of word-formation.
2. Principal types of word-formation.
3. Word-formation rules.
4. Productivity of different types of word-formation.
5. The lexicalization of grammatical form.
6. Contrastive analysis of affixation in English and Ukrainian.

План семінарського заняття

1. Definition of the field of word-formation.
2. Principal types of word-formation.
3. Word-formation rules.
4. Productivity of different types of word-formation.
5. The lexicalization of grammatical form.
6. Contrastive analysis of affixation in English and Ukrainian.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Formation of abstract nouns.
2. The difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How is word-formation defined?
2. What are the principles of classification of the types of word-formation?
3. What are the principal types of word-formation?
4. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
5. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
6. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?
7. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.

Рекомендовані літературні джерела

Основні [3]

Допоміжні [1, 4]

Інтернет-ресурси [1]

Міжнародні видання [1, 2, 3]

Тема 4. Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian

План лекційного заняття

1. Compounding as the type of word-formation.
2. “Bahuvrihi” compounds.
3. Reduplicatives.
4. The most common uses of reduplicatives.
5. Endocentric and exocentric compounds.

План семінарського заняття

1. Characteristic features of compounds and the treatment of compounds in linguistics.
2. Types of compounds and suggested classification in terms of syntactic paraphrase.
3. Contrastive analysis of noun compounds in English and Ukrainian.
4. Reduplicatives.
5. The most common uses of reduplicatives.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Form of compounds: spelling peculiarities.
2. Endocentric versus exocentric compounds.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. The notion of compound.
2. Compounds versus syntagmatic word combinations.
3. Structural types of compounds.
4. Semantic types of compounds.
5. Form of compounds: spelling peculiarities.
6. Endocentric versus exocentric compounds.
7. Relation of components. Bahuvrihi compounds.

8. Reduplicatives.

9. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.

Рекомендовані літературні джерела

Основні [3,5]

Допоміжні [3]

Інтернет-ресурси [2]

Міжнародні видання [2,4]

ЗМ 2. Word formation in the English and Ukrainian languages.

Тема 5. Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues

План лекційного заняття

1. The study of meaning: semasiology and semantics.
2. Comparability criterion: possible approaches to establishing *tertia comparationis* in contrastive lexicology.
3. "Feature approach" to contrastive analysis.
4. Semiotics.
5. Dimensions of semiosis in lexicological studies.
6. Semasiology versus semantics: terminological difference.
7. Peirce's semiotic ideas.
8. Typological versus contrastive linguistics.

План семінарського заняття

1. Semiotics.
2. Dimensions of semiosis in lexicological studies.
3. Semasiology versus semantics: terminological difference.
4. Typological versus contrastive linguistics.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Підготувати розгорнуту презентацію на тему «Essential components of contrastive lexicology agenda».
2. Підготувати розгорнуту презентацію на тему «Typological versus contrastive linguistics».

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Peirce's semiotic ideas.
2. Dimensions of semiosis.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Semasiology versus semantics: terminological difference.
2. Peirce's semiotic ideas.
3. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
4. The notion of *tertium comparationis*.
5. Approaches to establishing *tertia comparationis* in contrastive lexicology.

Рекомендовані літературні джерела

Основні [5]

Допоміжні [1,3]

Інтернет-ресурси [4]

Міжнародні видання [1]

Тема 6. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach

План лекційного заняття

1. The nature of semantic change.
2. Types of semantic change.

3. Semantic expansion.

4. Semantic restriction.

План семінарського заняття

1. Processes involved in changes of the semantic structure of words.

2. Types of semantic change.

3. Semantic expansion.

4. Semantic restriction.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Irony.

2. Euphemism.

3. Hyperbole.

4. Litotes.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How do the the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?

2. What are the possible causes of changes in a word's meaning?

3. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.

4. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.

5. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.

6. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?

Рекомендовані літературні джерела

Основні [1, 2, 4]

Допоміжні [2, 3]

Інтернет-ресурси [4]

Міжнародні видання [4]

Тема 7. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach

План лекційного заняття

1. Factors facilitating the contrastive study of lexicon.

2. Lexical fields.

3. The semantic relationship of synonymy.

4. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.

5. Types of semantic relationships within the vocabulary system.

6. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.

7. Universal versus nationally biased lexicon.

8. The essence of the interpretational test suggested by Bendix.

План семінарського заняття

1. Factors facilitating the contrastive study of lexicon.

2. Lexical fields.

3. The semantic relationship of synonymy.

4. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Підготувати розгорнуту презентацію на тему «Definition of collocations and idioms».

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Semantic (ideographic) synonyms.

2. Stylistic synonyms.

3. Dialect differences.

4. Collocational difference.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Universal versus nationally biased lexicon.
2. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
3. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
4. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.
5. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.

Рекомендовані літературні джерела

Основні [1, 2, 3]

Допоміжні [1; 2]

Інтернет-ресурси [1]

Міжнародні видання [1, 2]

Тема 8. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach

План лекційного заняття

1. Defining cognitive linguistics and cognitive semantics.
2. Defining concept in modern cognitive science.
3. Approaches to defining concepts in modern cognitive science.
4. The definition of concept in the semiotic framework.

План семінарського заняття

1. Principal approaches to studying concepts.
2. Conceptual analysis in contrastive lexicology.
3. Approaches to defining concepts in modern cognitive science.
4. The definition of concept in the semiotic framework.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Dialects and regional language variations: discussion questions.
2. English dialects: Irish, Scotch, Wales.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How can existing cognitive theories be classified?
2. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
3. What is the main task of contrastive lexicological studies?
4. Explain the difference between “cultural” and “informational” approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
5. What is the definition of concept in the semiotic framework?
6. Comment on the potential of interpretant in contrastive studies based on “concept approach”.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 3, 4];

Додаткові [5]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [3]

Міжнародні видання: [4]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл.4.1.

Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті, становить 2 бали для денної форми навчання; 10 балів – для заочної форми навчання.

Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної

системи оцінювання включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов»

Таблиця 4.1

**Розподіл балів за відповідь на семінарському занятті
на семінарських заняттях (денна/заочна форма навчання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 2 / 10 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 0,1-1,9 / 0,1-9,9 балів	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 11 балів для денної та від 0 до 10 балів для заочної форми навчання.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи денна/заочна форми навчання

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	6/5
Тестовий блок	5/5
Всього	11/10

Таблиця 4.3

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	5/5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2,5-4,9/ 2,5-4,9
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,1-2,4/ 0,1-2,4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	5/5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,1-4,9/ 0,1-4,9
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи.

Індивідуально-консультаційна робота здійснюється у формі реферату, обсягом 10 сторінок або презентацією, обсягом 20 слайдів із вимогами, зазначеними у методичних рекомендаціях і оцінюється від 0 до 2,5 балів для денної та заочної форми навчання.

Таблиця 4.5

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,5	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
0,1-2,4	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у

формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.6):

Таблиця 4.6

**Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзамену оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно»).

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Таблиця 4.5

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
5	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
4/10	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.

		темою семінарського заняття	
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. екзамен;
2. тести;
3. комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
4. аналітичні звіти, реферати, есе;
5. презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
6. студентські презентації та виступи на наукових заходах.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є модульна контрольна робота за окремою частиною навчальної дисципліни (модулем). Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти є екзамен, який передбачає оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма темами.

Перелік питань до поточного контролю:

Змістовий модуль 1.

1. What does it mean to compare and contrast two objects? Study the meaning of “contrast” and “similarity”.
2. Explain the term “comparative linguistics”.
3. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
4. Typological versus contrastive linguistics.
5. The object of contrastive lexicological studies.
6. Essential components of contrastive lexicology agenda.
7. Definition of contrastive Lexicology.
8. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
9. Theoretical value of contrastive lexicology.
10. Practical value of contrastive lexicology.
11. Aspects of the contrastive analysis of lexis.
12. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.
13. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
14. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
15. Types of affixes. Its classification.
16. The classification of prefixes.
17. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.
18. How is word-formation defined?
19. What are the principles of classification of the types of word-formation?
20. What are the principal types of word-formation?
21. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
22. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
23. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?

24. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.
25. The notion of compound.
26. Compounds versus syntagmatic word combinations.
27. Structural types of compounds.
28. Semantic types of compounds.
29. Form of compounds: spelling peculiarities.
30. Endocentric versus exocentric compounds.
31. Relation of components. Bahuvrihi compounds.
32. Reduplicatives.
33. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.

Змістовий модуль 2.

1. Semasiology versus semantics: terminological difference.
2. Peirce's semiotic ideas.
3. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
4. The notion of tertium comparationis.
5. Approaches to establishing tertium comparationis in contrastive lexicology.
6. How do the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?
7. What are the possible causes of changes in a word's meaning?
8. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.
9. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.
10. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.
11. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?
12. Universal versus nationally biased lexicon.
13. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
14. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
15. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.
16. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.
17. How can existing cognitive theories be classified?
18. Read the article by A. Levitskyi on the concept ЧОРНОБИЛЬ (see the library) and get ready to discuss the suggested methodology of analysis.
19. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
20. What is the main task of contrastive lexicological studies?
21. Explain the difference between "cultural" and "informational" approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
22. What is a Natural Semantic Metalanguage (NSM) according to Anna Wierzbicka and what is its potential for the contrastive study of languages?
23. What is the definition of concept in the semiotic framework?
24. Comment on the potential of interpretant in contrastive studies based on "concept approach".

Перелік питань до підсумкового контролю (екзамен):

1. Explain the term "comparative linguistics".
2. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
3. Typological versus contrastive linguistics.
4. The object of contrastive lexicological studies.

5. Essential components of contrastive lexicology agenda.
6. Definition of contrastive Lexicology.
7. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
8. Theoretical value of contrastive lexicology.
9. Practical value of contrastive lexicology.
10. Aspects of the contrastive analysis of lexis.
11. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.
12. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
13. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
14. Types of affixes. Its classification.
15. The classification of prefixes.
16. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.
17. How is word-formation defined?
18. What are the principles of classification of the types of word-formation?
19. What are the principal types of word-formation?
20. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
21. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
22. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?
23. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.
24. The notion of compound.
25. Compounds versus syntagmatic word combinations.
26. Structural types of compounds.
27. Semantic types of compounds.
28. Form of compounds: spelling peculiarities.
29. Endocentric versus exocentric compounds.
30. Relation of components. Bahuvrihi compounds.
31. Reduplicatives.
32. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.
33. Semasiology versus semantics: terminological difference.
34. Peirce's semiotic ideas.
35. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
36. The notion of tertium comparationis.
37. Approaches to establishing tertium comparationis in contrastive lexicology.
38. How do the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?
39. What are the possible causes of changes in a word's meaning?
40. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.
41. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.
42. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.
43. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?
44. Universal versus nationally biased lexicon.
45. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
46. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
47. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.

48. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.
49. How can existing cognitive theories be classified?
50. Read the article by A. Levitskyi on the concept ЧОРНОБИЛЬ (see the library) and get ready to discuss the suggested methodology of analysis.
51. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
52. What is the main task of contrastive lexicological studies?
53. Explain the difference between “cultural” and “informational” approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
54. What is a Natural Semantic Metalanguage (NSM) according to Anna Wierzbicka and what is its potential for the contrastive study of languages?
55. What is the definition of concept in the semiotic framework?

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бондаренко К. Л., Бондаренко О. С. Зіставна лексикологія (гендерний та соціологічний аспекти): навчальний посібник для студентів.–Житомир: Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2021. – 112 с.
2. Гурко О. В. Лексикологія основної іноземної та української мов: плани практичних занять і завдання для самостійної роботи. – Дніпро: Ліра, 2019. – 132 с.
3. Деменчук О. В. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне: Перспектива, 2020. – 154 с.
4. Ткачик О. Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія: навчально-методичний посібник. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 140 с.
5. Попович І. М. Актуальні проблеми зіставної лексикології: монографія. – Львів: Світ, 2022. – 256 с.

Допоміжна:

1. Білоус О. І. Сучасна українська лексикологія: теоретичні аспекти і практичні завдання. – Чернівці: Рута, 2021. – 182 с.
2. Григоренко В. В. Методичні рекомендації до курсу зіставної лексикології. – Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2019. – 94 с.
3. Деркач О. П. Основи лексикології української мови: навчально-методичний посібник. – Львів: Світ, 2020. – 128 с.
4. Коваленко М. С. Лексикологія української мови у зіставному аспекті. – Харків: Основа, 2022. – 210 с.
5. Кравець Л. Г. Лексикологія сучасної української мови: навчальний посібник. – Київ: Ліра-К, 2019. – 320 с.

Інтернет-ресурси:

1. Курс «Зіставна лексикологія» на сайті факультету іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка / Львівський національний університет імені Івана Франка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lingua.lnu.edu.ua/>

2. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Зіставна лексикологія» / Черкаський державний університет. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eprints.cdu.edu.ua/505/>
3. Навчальний посібник «Зіставна лексикологія. Гендерний та соціолінгвістичний аспекти» / Г. В. Костюк, О. В. Житник. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=G3LzCQAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
4. Oxford Academic Book www.oxfordjournals.org

Міжнародні видання:

1. English Grammar in Use (Fifth Edition) by Raymond Murphy. - Cambridge, 2019. – 394 p.
2. Helm, S. Market Leader Business English: Accounting and Finance. – London: Pearson Longman, 2019. – 96 p.
3. Law J. Dictionary of Accounting / Jonahtan Law, Gregory Owen. – London: Oxford University Press, 2019. – 448 p.
4. Loughheed L. Business Correspondence. Addison: Wesley Publishing Company, Inc, 2023.
5. Modern Research in Foreign Philology: Scientific Journal/Uzhhorod National University. – 2003-2025. – URL: <https://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/issue/view/8>

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол від _____ р. № _____

Укладач:
Чорна Альона Ігорівна, ст. викладач кафедри

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження)**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП